

ELS PRONOMS RELATIUS

1. No s'ha de confondre el **pronomen relatiu que** amb la **conjunció que** (no té antecedent, no fa cap funció sintàctica dins la subordinada i enllaça només l'oració principal amb la subordinada).

El dia **que** vinguis sortirem a sopar. (pronomen relatiu)
Vull **que** vinguis a sopar! (conjunció)

2. El **pronomen relatiu compost** (*el qual, la qual, els quals, les quals*) pot substituir els pronoms relatius següents:

1. **Que (àton)**, només en les **oracions subordinades adjectives explicatives**, però no en les especificatives.

Els veïns, **que/els quals protesten per la inseguretat creixent al barri**, han escrit una carta al diari (oració subordinada adjectiva explicativa)
Els turistes, **que/els quals estaven marejats**, van baixar de l'autocar.

Els veïns **que protesten per la inseguretat creixent al barri** han escrit una carta al diari. (oració subordinada adjectiva especificativa – la substitució pel relatiu compost no és possible)

El guia **que els acompanyava** els va haver d'atendre. (oració subordinada adjectiva especificativa – la substitució pel relatiu compost no és possible)

2. **Què, qui, on** en oracions subordinades adjectives

El martell **amb què/amb el qual** treballa és molt efectiu.

El polític **de qui/del qual** parlem es presentarà a les properes eleccions municipals.

La casa **on/en la qual** viu és molt moderna.

3. La construcció **article + que/qui** és incorrecta quan es poden utilitzar la combinació **article + qual/quals** o bé **què/qui**.

L'eina amb ~~la que~~ **amb la qual/amb què** treballa és del mecànic ~~del que~~ **del qual/de qui** et parlava abans.

El bolígraf amb ~~el que~~ **el qual/què** has escrit la carta ja no té tinta.

4. En canvi, la construcció **article + que/qui** (el que, la que, els que, les que, el qui, la qui, els qui, les qui) és correcta quan equival a **aquell/aquella/aquells/aquelles + que/qui**. També és correcta la forma **el que** si equival a **allò que**.

El que encara no sap és que el vestit que s'ha comprat i **el que** em posaré jo són iguals.

5. S'utilitza el relatiu **qui** per referir-se a persones quan porta davant una preposició. Si no és així, encara que ens referim a persones, cal emprar **que**.

L'actriu **qui que** protagonitza l'obra és l'actual parella d'aquell actor **de qui** ets tan fan.

6. El pronomen relatiu **què** és tònic i s'accentua quan porta davant una preposició. En canvi, si no hi ha una preposició al davant, és àton i per tant no porta accent.

Les tomaques **amb què** farem l'amanida i **les que (aquelles que)** vam collir l'altre dia a l'hort no es poden ni comparar.

7. Per fer referència a un lloc s'empra generalment el relatiu **on**, tot i que hi ha altres construccions possibles com **en què** o **en + article + qual/quals**.

El poble **on/en què/en el qual** visc és molt acollidor.

8. De totes les formes possibles per fer referència a un lloc cal evitar **on** quan el sentit locatiu no és estricte sinó figurat.

La reunió ~~on~~ **en què/en la qual** es va aprovar el pressupost va ser conflictiva.

9. Per substituir tota una oració, cal emprar el relatiu neutre **la qual cosa**. Hi ha altres construccions equivalents com **cosa que, fet que...** No es pot substituir aquesta construcció per **el que/el qual...**, ja que són articles neutres.

No m'ha avisat que vindria a sopar, ~~el que~~ **la qual cosa/cosa que/fet que** m'ha molestat.

Aquesta primavera fa massa calor, la qual cosa és perjudicial per a la collita.

10. Cal evitar emprar un pronom relatiu i un pronom feble amb la mateixa funció.

Vam anar al poble **on hi** estiuèjvem de petits.

Per dinar, vam reservar taula en aquell restaurant **del qual on** parlen tan bé.

11. El relatiu possessiu (**sintagma nominal + de + el qual/els quals**) fa la funció sintàctica de complement del nom. És l'equivalent del *cuyo/cuya...* del castellà.

La casa del veí, les finestres de la qual són de color vermell, s'ha inundat a causa de la pluja.

No és correcte fer servir com a relatiu possessiu el pronom interrogatiu **quin...**

*La casa del veí, ~~quines finestres~~ són de color vermell, s'ha inundat a causa de la pluja.

QUADRES RESUM

FORMES DELS PRONOMS RELATIUS A LES ORACIONS SUBORDINADES ADJECTIVES

Forma	Exemples
<p>QUE (àton)</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Es refereix a persones o coses. ↳ Entre l'antecedent i el pronom no hi ha cap element. ↳ Només en les oracions explicatives, es pot substituir pel relatiu compost el qual / la qual / els quals / les quals. 	<p><i>El pastor que té cura del ramat es diu Joan.</i></p> <p><i>El bolígraf que m'has deixat és blau.</i></p> <p><i>Això va passar l'any que vas anar a Irlanda.</i></p> <p><i>Els viatjants, que / els quals arribaran aviat, tindran més bona acollida.</i></p>
<p>Remarques</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ No s'ha de confondre amb la conjunció <i>que</i> (<i>Diu que vindrà</i>) ni amb la forma emfàtica <i>que</i> (<i>Que bonic!</i>). 	

Forma	Exemples
<p>QUÈ (tònic)</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Es refereix a coses. ↳ Sempre va precedir d'una preposició. ↳ Sempre es pot substituir pel relatiu compost el qual / la qual / els quals / les quals. 	<p><i>La revista a què / a la qual et refereixes és interessant.</i></p> <p><i>La clau amb què / amb la qual he obert la porta s'ha trencat.</i></p>
<p>Remarques</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ No s'ha de confondre amb el pronom interrogatiu <i>què</i> (<i>Què dius?</i>, <i>No sé de què em parles</i>). 	

Forma	Exemples
<p>QUI</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Es refereix a persones. ↳ Sempre va precedit d'una preposició. ↳ Sempre es pot substituir pel relatiu compost el qual / la qual / els quals / les quals. 	<p>L'home a qui / al qual hem portat la fruita és aragonès.</p> <p>La professora de qui / de la qual parleo és alemanya.</p> <p>Els amics amb qui / amb els quals vam fer el darrer viatge en volen fer un altre.</p>

Forma	Exemples
<p>ON</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Indica lloc. ↳ Es refereix a coses. ↳ Quan no va precedit de preposició, es pot substituir per en què i també per en el qual / en la qual / en els quals / en les quals. ↳ Quan va precedit de preposició, es pot substituir per prep. + el qual / la qual / els quals / les quals. 	<p>La casa on / en què / en la qual viuen els teus avis és modernista.</p> <p>El camí d'on / del qual veníem era costerut.</p> <p>Aquest és el passeig per on / pel qual anàvem quan érem petits.</p>

Forma	Exemples
<ul style="list-style-type: none"> ▪ antecedent + SN + de + el qual / la qual / els quals / les quals ▪ antecedent + prep. + SN + de + el qual / la qual / els quals / les quals <ul style="list-style-type: none"> ↳ sempre <i>del qual, de la qual, dels quals</i> o <i>de les quals</i> ↳ no hi ha cap opció simple (<i>de què</i> o <i>de qui</i>) ↳ relatiu possessiu que equival a les formes castellanes <i>cuyo, cuya, cuyos</i> i <i>cuyas</i>. 	<p>És una <u>font</u> les meravelloses aigües de la qual tenen poders miraculosos. → sense preposició darrere l'antecedent</p> <p>Per allà passa la <u>noia</u> amb el germà de la qual et vas casar. → amb preposició darrere l'antecedent</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ la qual cosa / cosa que ▪ prep. + la qual cosa <ul style="list-style-type: none"> ↳ l'antecedent és global: tota l'oració principal ↳ aquest tipus d'oració sempre és explicativa; per tant, sempre ha de dur coma. 	<p>Compraven sempre al mercat, la qual cosa / cosa que ara no era possible.</p> <p>El dipòsit de dalt degotava, de la qual cosa no ens vam adonar.</p>

FORMES DELS PRONOMS RELATIUS A LES ORACIONS SUBORDINADES SUBSTANTIVES

Forma	Exemples
<p>QUI</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Es refereix a persones. ↳ No té l'antecedent al costat. ↳ Sempre es pot substituir per les formes compostes el qui / la qui / els qui / les qui el que / la que / els que / les que (o <i>aquell que / aquella que / aquells que / aquelles que</i>). <p>EL QUE/AIXÒ QUE/ALLÒ QUE</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Neutre ('això', 'allò'). 	<p>Qui / El qui / El que / Aquell que arribi tard no podrà entrar a la funció.</p> <p>Qui / El qui / El que / Aquell que no vulgui pols...</p> <p>Porta'm el que/això que hi ha a la llista.</p> <p>El que / Això que dius és molt improbable.</p>
<p>Remarques</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ La construcció article + que (el que / la que / els que / les que) només és correcta si es pot substituir per aquell que / aquella que / aquells que / aquelles que / això que: <i>La bicicleta que t'has comprat i la que (=aquella que) tinc jo són iguals / Escolta bé el que (=això que) et dirà la instructora...</i> En canvi, són incorrectes: <i>*Els amics amb els que (≠amb aquells que) viatjaràs vindran avui / *La noia de la que (≠d'aquella que) parles és veïna meva / *L'oficina en la que (≠en aquella que) treballes està molt ben equipada / *La qüestió de la que (≠d'aquella que) et volia parlar és urgent...</i> 	

Refés la frase, si convé:

El llibre del que m'has parlat està exhaurit.

És un riu que s'hi ha ofegat molta gent.

Hi ha molts errors, el que és inadmissible.

No trobo la carpeta en la que vaig desar els documents.

M'ho va demanar la veïna de l'àtic, qui em va semblar molt agradable.

Omple amb el pronom relatiu adequat (hi pot haver més d'una opció):

Els treballadors no van estar d'acord _____ els va proposar la patronal.

El Marcel i el Sergi, _____ t'he parlat sovint, són els meus cosins.

No sé els motius _____ va decidir divorciar-se.

L'entrenador va criticar el davanter _____ va fallar el penal.

No conec el projecte _____ em van proposar de col·laborar.

Ens vam perdre en aquell bosc de pins _____ hi ha tants bolets.

Jo recordo fil per randa els fets _____ tu t'has oblidat.

Demana _____ et vingui de gust.

Finalment vaig arribar tard a l'aeroport, _____ va fer que perdés l'avió.

Els materials _____ va ser edificada la casa són de baixa qualitat.

Tinc una col·lecció de segells _____ estic molt orgullós.

El doctor va confirmar la lesió del jugador després de la ressonància magnètica _____ el va sotmetre.

El parent _____ he de visitar a l'hospital va ingressar ahir.

Et porto aquells discos de rock _____ t'havia parlat.